

APROB

_____/ semnat /____

30 noiembrie 2020

Mihail COTOROBAI,
Avocatul Poporului (Ombudsman)

RAPORT PRIVIND VIZITA PREVENTIVĂ INSPECTORATUL DE POLIȚIE GLODENI

08 octombrie 2020

Raportul a fost elaborat de,
angajații Oficiului Avocatului Poporului:

- Aladin LOZAN, consultant, Direcția prevenirea torturii
- Iurie DUBENCO, consultant principal, Direcția prevenirea torturii
- Diana MAZNIUC, analistă, Direcția prevenirea torturii
- Alexandru ZUBCO, șef, Direcția prevenirea torturii

A. INFORMAȚII GENERALE DESPRE VIZITĂ

În conformitate cu dispozițiile paragrafului 8 din Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului aprobat prin Legea nr.164/2015 și a art.24, al.2 din Legea cu privire la Avocatul Poporului nr.52/2014, la 08 octombrie 2020 a fost efectuată o vizită preventivă la Inspectoratul de poliție GLODENI (în continuare IP Glodeni).

Scopul vizitei: Monitorizarea situației persoanelor reținute și aflate în custodia poliției în contextul elaborării Raportului special al Avocatului Poporului privind situația persoanelor reținute și aflate în custodia poliției¹.

Ultimele vizite: 14/07/2011; 17/08/2017 și 07/06/2018.

Standarde de monitorizare:

- 1) Rezoluția CES nr.663 C (XXIV) din 31/07/1957 privind Ansamblul de reguli minime pentru tratamentul deținuților;
- 2) Recomandarea Comitetului de miniștri ai statelor membre, referitoare la Regulile penitenciare europene REC (2006)2;
- 3) Rezoluția ONU nr.43/173 din 09/12/1988 privind Principiile pentru protecția persoanelor aflate sub orice formă de detenție sau închisoare;
- 4) Rezoluția ONU A/RES/57/199 din 18/12/2002 privind Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante.
- 5) Rezoluția ONU 40/33 din 29/11/1985 privind Ansamblul de reguli minime ale Națiunilor Unite cu privire la administrarea justiției pentru minori (Regulile de la Beijing);
- 6) Recomandarea Rec (2006)13 a Comitetului de Miniștri al statelor-membre privind detenția provizorie, condițiile în care are loc aceasta, precum și aplicarea garanțiilor împotriva abuzului;
- 7) Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO) (articolul 3), protocoalele la CEDO și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Convenția europeană pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante din 1987, precum și rapoartele Comitetului European pentru Prevenirea Torturii (CPT) privind situația din Republica Moldova;
- 8) Codul de executare / Statutul Executării pedepsei de către condamnați.;
- 9) Legea cu privire la poliție.

NOTĂ: Aspectele relatate în Raportul de vizită descriu exclusiv situația din ziua monitorizării!

B. INFORMAȚII GENERALE DESPRE INSTITUȚIE

Inspectoratul de poliție Glodeni se află în or. Glodeni, str. Tricolorului 6. Instituția este condusă de comisarul-principal Sergiu MUNTEANU.

Activitatea izolatorului de detenție provizorie al IP Glodeni a fost sistată la 31.12.2019, în temeiul ordinului IGP al MAI nr.515 din aceeași dată pe motivul necorespunderii standardelor naționale și internaționale. Începând cu 01 ianuarie 2020 în izolatorul de detenție nu au fost plasate persoane. Persoanele reținute sunt escortate de Serviciul detenție și escortă al IP Rîșcani către izolatorul IP Rîșcani.

¹ Această vizită de monitorizare a fost organizată în cadrul proiectului „Apărătorii împotriva torturii”, implementat de Oficiul Avocatului Poporului cu susținerea financiară a Uniunii Europene și Fundației Soros-Moldova.

Foto_OAP_izolatorul IP Glodeni cu sigiul sistat_08/10/2020

Deși, IP Glodeni susține că escortarea spre IP Rîșcani a persoanelor reținute are loc în termen, totuși rămâne problema staționării reținuților de până la sosirea serviciului detenție și escortă al IP Rîșcani. În IP Glodeni nu există spațiu pentru deținerea temporară (cameră de reținere). Reținuții se pot afla pe această durată în unitatea de gardă. Ofițerii de urmărire penală, cât și ofițerii pe investigații desfășoară acțiuni de urmărire penală în cabinetele proprii. Reținuții se află pe scaune, deseori neîncătușați, față în față cu ofițerul de urmărire penală. Securitatea angajaților, la fel este o problemă în aceste situații au susținut unii angajați ai IP. Lipsa unei încăperi pentru audieri conforme standardelor, precum și pentru rețineri temporare creează/ poate crea impedimente în activitatea polițienească. Potrivit reprezentanților IP Glodeni, IGP caută soluții în vederea amenajării unei săli de așteptare.

C. COOPERAREA

Angajații IP Glodeni au manifestat deschidere spre cooperare și comunicare directă pe durata vizitei. Angajații OAP nu au avut restricții la accesul în instituție, cât și la registrele de evidență a persoanelor reținute, la actele normative interne ce reglementează sistarea activității Izolatorului, sau alte ingerințe în activitate. Au fost intervievați 8 angajați ai poliției (ofițeri de urmărire penală, ofițeri de investigații, polițiști ce participă la reținere) pe domeniul de monitorizare.

D. REALIZAREA GARANȚIILOR LA REȚINERE

De la începutul anului au avut loc 11 rețineri. Femei și minori, nu au fost reținuți.

D1. REȚINEREA PERSOANEI DE POLIȚIE:

Potrivit angajaților chestionați, durata deplasării persoanei de la locul reținerii până la sediul poliției variază de la 5 min la 3 ore, fie în dependență de distanță. În această perioadă, reținuților le sunt asigurate facilitățile (*apă, baie sau telefon*) după necesitate de la 10 min până la 3 ore.

25% din chestionați au susținut că nu recurs la uzul de forță și mijloace în timpul reținerii, alții au menționat că doar în cazul nesupunerii au aplicat cătușele sau răsucirea brațelor. Arma de foc nu a fost utilizată vreodată de chestionați.

Reiterăm că este îmbucurător faptul că printre modalitățile de imobilizare este utilizată frecvent aplicarea cătușelor, care, de altfel, prevalează tehnicile de stăvilire fizică, recunoscute a fi practic adesea abuzive, atentatoare la demnitatea umană. Identificarea unor tehnici alternative, care nu trag după sine și vătămări fizice ar trebui privită ca un ideal, atât din perspectiva dezvoltării criminalistice, cât și din perspectivele practice. Organele de poliție urmează a se familiariza cu exerciții maiestuoase, construite din timp, care verifică preventiv tabloul reținerii. Iar, atitudinea delăsată, în voia sorții urmează a fi abandonată, or, organele de poliție sunt cele mai apropiate de realitățile sociale, respectiv, cele mai favorizate (instrumentar) în combaterea promptă a criminalității.

Majoritatea angajaților chestionați au reiterat că explică motivele reținerii. Iar, drept temei de reținere reprezintă prevederile art.166 Cod de procedură penală (*probabilitatea eschivării; distrugerea probelor; ultragierea angajatului; deteriorarea bunurilor statului; prezența pericolului pentru alte persoane; persoana este suspectată de comiterea altor infracțiuni*).

Aici, merită de menționat că temeiul reținerii urmează a fi expus și explicat în toate cazurile. Acesta prezintă importanță pentru ambele părți (i) reținut, pentru a-și construi strategia apărării; a conștientiza că recunoașterea vinovăției este o chestiune de demnitate, odată ce faptul a fost atestat, respectiv, a purcede la cooperarea cu autoritatea, în vederea specificării tuturor circumstanțelor (aspect care conlucrează și cu îmbunătățirea propriei situații: procedură simplificată) și (ii) formarea unui dialog viabil prin informarea imediată a persoanei reținute – croirea unor metode amiabile, care incisiv ar permite detesarea existenței sau a inexistenței elementelor infracționale. La fel, organele de poliție urmează a percepe constitutiv instituția reținerii – pentru a nu admite lipsirea de libertate a unei persoane în absența unui scop legal sau în absența unui înveliș care asigură legitimitatea inițiativei.

D2. ASIGURAREA DREPTULUI LA INFORMARE ÎN CADRUL REȚINERII:

Codul de procedură penală în art. 11 (5), art. 64 (2) (2), art. 66 (2) (2) și art. 167 (1) prevede dreptul persoanei bănuite/invinuite de a primi imediat informații cu privire la drepturile de care dispune, într-o limbă pe care o înțelege.

Prevederi similare se conțin în art. 25 alin (5) pct. (10) din Legea cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului (nr.320 din 27.12.2012).

Codul de Procedură Penală conține prevederi generale cu privire la modul în care este informată persoana reținută privind drepturile sale, stabilind că această informație trebuie să cuprindă drepturile de care dispune persoana reținută, în conformitate cu art. 64 CPP, inclusiv dreptul de a tăcea și a nu mărturisi împotriva sa, de a da explicații care se includ în procesul-verbal, de a beneficia de asistența unui apărător și de a face declarații în prezența acestuia.

Organul de urmărire penală îi asigură bănuitalui posibilitatea să-și exercite dreptul la apărare prin toate mijloacele și metodele care nu sânt interzise de lege și aduce la cunoștință fără întârzieri persoanei reținute drepturile și obligațiile prevăzute de art. 64 din Codul de procedură penală.

Majoritatea angajaților chestionați au susținut că informează persoana reținută despre drepturile procesuale la etapa reținerii în mod *verbal* și în *scris* (*inclusiv contra semnătură*).

Angajații chestionați au menționat că momentul informării persoanei în privința drepturilor procesuale la etapa reținerii este *momentul reținerii, aducerii silite la sediul poliției și imediat*. **Prevalarea indicatorului „în timpul reținerii de facto” este unul îmbucurător. Acest indice, coincide cu standardul legislației procesual-penale care invită la o informare imediată, netergiversată. Persoanei reținute urmează a-i fi create condițiile necesare de observație a modului în care îi sunt respectate drepturile în timpul aplicării instituției reținerii.**

Reiterăm că informarea privind drepturile procesuale existente la etapa reținerii urmează a fi efectuată din start (reținerea de facto) și reamintită la fiecare acțiune procesuală, cu specificarea ondulațiilor fiecărei facultăți, intensificând în acest mod conceptul că autoritatea acționează petru colectivitate și nu împotriva unei persoane. Elementele infracționale vor fi atestate, dat fiind capacitatea acestora de a se amprenta, dar este utilă și colaborarea pretinsului autor al infracțiunii, care deși, obținând un nou statut, poate beneficia de anumite drepturi și facilități adaptate circumstațelor restrictive.

Cât privește locația informării persoanei despre drepturile procesuale la reținere, răspunsurile au fost contrare celor menționate mai sus. Astfel, unii au menționat că aceasta are loc la „*locul reținerii*”, alții că „*la locul reținerii și la sediul poliției*” și „*doar la sediul poliției*” sau „*în incinta locului de detenție*”, chiar dacă IP Glodeni nu are izolator. Deși anterioara întrebare a chestionarului accentua o informare imediată a persoanei, în timpul reținerii de facto, prezentul exercițiu trezește contradicții. Indicatorii „*la sediul Poliției*”, „*în incinta locului de detenție*” reflectă o amânare a formării consimțământului informat – elemente regretabile. Atât timp cât persoanei reținute i se limitează instrumentele de observație, i se reduc posibilitățile de contestare a unor ilegalități, trecute cu vederea din cauza lipsei unei pregătiri juridice.

Tot aici, amintim că indicatorul „la locul reținerii” este unul prețios în materia informării despre existența drepturilor aflate la îndemâna persoanei reținute, dar se face necesară și reamintirea acestora la fiecare etapă parcursă în interiorul reținerii – pentru a se asigura faptul că persoana reținută a acționat sub consimțământ informat, a evaluat calitatea prestației ofițerilor de poliție, etc. Indicatorul „la locul reținerii” (preponderent) aflat în conexiune cu indicatorul „în momentul reținerii de facto” reflectă menținerea unei practici sănătoase, demonstrează faptul că nu au fost denaturate datele chestionarelor. Construcția chestionarului permite verificarea autenticității răspunsurilor oferite anterior – dublând testarea, delimitând aspectele vulnerabile.

Angajații chestionați au susținut că persoana responsabilă de anunțarea persoanei reținute despre drepturile procesuale la reținere este „*ofițerul care a reținut persoana*”, „*ofițerul de urmărire penală*” sau „*ofițerul care a reținut persoana și responsabilul pentru întocmirea procesului-verbal*”.

Majoritatea au susținut că drepturile sunt *explicate*. La fel, chestionații au afirmat că în incinta IP există pliante și panouri informative privind drepturile și obligațiile la etapa reținerii. *Scrisorile de drepturi* donate de Fundația Soros Moldova sunt afișate la etajul I al IP Glodeni și etajul III pe hol spre Secția urmărire penală a IP Glodeni:

Scrisori de drepturi_incinta IP Glodeni_08/10/2020

Reținuții uzează de dreptul de a tăcea de la *foarte rar* la *foarte des*. În același timp, majoritatea angajaților susțin că explică reținuților despre dreptul la tăcere/ drepturile procesuale și se asigură că aceștia au înțeles esența acestuia, inclusiv prin consemnarea în procesul-verbal de comunicare a drepturilor sau prin explicare și informare în scris.

Merită să menționăm că recurgerea la explicarea dreptului la tăcere reprezintă un prim-indicator al faptului că persoana reținută nu este/ nu a fost supusă la acte de rele tratamente sau tortură. Dacă anterior se menționase că se explică dreptul la tăcere, practic: se remarcă o aplicabilitate scăzută. Aspecte care îngrijorează, întrucât, tocmai facultatea de a nu te învinovați oglindește respectarea principiilor de bună guvernare, existența posibilităților de apărare, egalitatea armelor dintre părțile cu interese contrare.

Potrivit chestionaților, reținuții, precum și apărătorii nu obiectează asupra procesului-verbal de reținere. **Menționăm că contestarea conduitei exponenților autorității este o facultate firească, așteptabilă din partea unei persoanei supuse reținerii. Lipsa acesteia ar trezi prezumția intimidării, reducerii la tăcere.**

D3. ASIGURAREA DREPTULUI LA INFORMAREA RUDELOR DESPRE REȚINERE:

Potrivit chestionaților, rudele/apropiații sunt informați cu privire la reținere conform art.173 (alin.1) din Codul de procedură penală al R. Moldova în special telefonic de către ofițerul de poliție. Majoritatea au susținut că în practică nu au existat temeieri pentru amânarea înștiințării rudelor sau terțelor persoane despre faptul reținerii.

D4. ASIGURAREA DREPTULUI LA AVOCAT:

Potrivit art. 167 din Codul de procedură penală organul de urmărire penală, în timp de o oră după reținerea persoanei, solicită oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat sau unor alte persoane împuternicite de acesta desemnarea unui avocat de serviciu pentru acordarea asistenței juridice de urgență. Solicitarea de a desemna un avocat de serviciu este prezentată în scris, inclusiv prin fax, sau la telefon.

În Glodeni activează 6 avocați ce prestează asistență juridică garantată de stat. Potrivit angajaților poliției, avocații se prezintă ori de câte ori este necesar la IP în perioada de la 20 min. - 1 oră.

Cât privește acțiunea de explicare a dreptului la asistență juridică, majoritatea chestionaților au enunțat că acest drept se realizează fără a menționa modalitatea. În același timp, alții au reiterat că recomandă reținuților *un jurist sau un jurist bun*. **Indicatorii „am sugerat un jurist”, „am sugerat un jurist bun” contravin libertății contractării și atentează la dreptul de desemnare după propriile criterii ale unui reprezentant convențional. O asemenea practică este condamnabilă. Aceasta pe lângă faptul că, prezumă o reprezentare afectată, reflectă instaurarea monopolului autorității în derularea acțiunii procesual-penale de reținere, care în primul rând ar trebui să asigure egalitatea armelor dintre părți. Avocatul Poporului menționează că explicarea dreptului la asistență juridică este una dintre obligațiile pozitive esențiale ale ofițerilor de poliție. Persoana reținută mediat își poate apăra interesele și le poate racorda în spiritul juridic. Implicarea tuturor participanților în proces, oferirea spațiului și a ustensilelor necesare exercitării acestui drept, garantează descoperirea tuturor circumstanțelor relevante ale cazului, la finalul cărora, actul justiției se poate bucura de încrederea societății.**

Merită o apreciere pozitivă a faptului că majoritatea chestionaților au declarat că inițial *avocații discută cu persoana reținută*, după care au loc audierile propriu-zise. Pe de altă parte, jumătate din chestionați nu au răspuns la această întrebare, ceea ce la fel, trezește dubii. La fel, angajații IP au susținut că comportamentul avocaților în raport cu aceștia este unul *colegial, normal sau loial*. 50% nu au răspuns nimic, or reiese că aceștia nu au avut în practică, rețineri de persoane.

25% din chestionați au enunțat că au solicitat informații de la persoana reținută până la sosirea avocatului. Alții au susținut că nu au solicitat informații în lipsa avocatului, sau *la necesitate sunt luate explicații*, sau *avocatul nu a fost informat despre acest fapt*. **Avocatul Poporului susține că persoana reținută nu poate fi supusă unui exercițiu de interogație în absența apărătorului. O asemenea practică ar însemna intimidarea acestuia; reproșarea dreptului de reprezentare, dar și desființarea oricărei acțiuni inițiate în lipsa reprezentantului convențional, într-un echivalent eforturile conjugate ale ofițerilor de poliție s-ar solda cu o muncă de coș. Respectarea garanțiilor procesuale ale persoanei reținute prezintă temelia acțiunii.** Totuși, preponderența indicatorilor de ne-admitere a audierii persoanei reținute în lipsa apărătorului demonstrează faptul că angajații IP Glodeni se conformează principiilor legislației procesual-penale, prin efect, creează un echilibru al armelor părților, oferă împrejurimi necesare pentru organizarea unui concurs veritabil al replicilor și al descoperirii adevărului.

Indicatorul „nu am anunțat avocatul” reflectă, atât o audiere lispită de prezența acestuia, cât și o ascundere a faptului. Aceste elemente declanșează abuzul, privează persoana reținută de

instrumentarul apărării. Un astfel de dezechilibru nu este așteptat într-o societate democrațică, într-o societate unde respectarea drepturilor omului este un prim obiectiv al dezvoltării.

D5. ASIGURAREA DREPTULUI LA INTERPRET/ TRADUCĂTOR LA REȚINERE:

IP Glodeni nu dispune de interpret și traducător. Traducătorul de limba rusă este solicitat de la Judecătoria Drochia, sediul Glodeni.

Polițiștii înțeleg că persoana reținută are nevoie de interpret sau traducător *prin dialog sau se indică în actul de reținere*. În aceste cazuri, aceștia apelează imediat la *serviciile unui interpret*. Practic, în calitate de interpret/ traducător participă: *avocatul, traducătorul, un terț angajat al poliției, care posedă limba de dialog sau o persoană autorizată*. **Reiterăm că traducerea/interpretarea poate fi realizată doar de către un interpret autorizat. Actorii menționați în cadrul acestui chestionar nu pot substitui funcțiile acestuia, nu sunt în dreptul a o face. Mai mult, pot îngreuna procesul asimilării informației, pot manipula sau duce în eroare persoana reținută.**

Interpretarea are loc în *prezența fizică* a persoanelor sau *telefonice sau prin alte mijloace de comunicare electronică*. **Aici menționăm că un alt indicator decât „prezența fizică” este inadmisibil. O traducere/interpretare nu poate fi realizată la distanță, nu este efectivă dacă nu asimilează toate circumstanțele și nu se raportează la fiecare replică.**

Interpretul se prezintă de la *rapid, foarte rapid până la după posibilitate*. La fel, unii angajați recunosc că *interpretul nu s-a prezentat*. **Indicatorul „nu s-a prezentat” admite posibilitatea efectuării unei acțiuni procesual-penale în lipsa interpretului. Această omisiune nu împiedică organele de poliție să-și continue activitățile, fără de a evidenția ivirea premiselor de desființare ale inițiativei, care deși predispusă a urmări un scop legal, uită de exigențele care veghează proporționalitatea exercițiului. Calitatea interpretării este *medie sau bună*.**

Majoritatea chestionaților au enunțat că au fost traduse *procesul verbal sau ordonanța, doar procesul-verbal sau toate actele ce-l privesc pe reținut*. **Amintim că raționamentul traducerii actelor se pliază înștiințării persoanei care nu posedă limba de stat în privința temeiului reținerii, în privința drepturilor deținute în derularea acțiunii procesual-penale de reținere, se pliază construcției apărării. O traducere, o distribuție selectivă, parțială ar însemna umbrirea circumstanțelor procesului, lipsirea persoanei reținute de materialul pasibil contestării.**

D6. DURATA PRIVĂRII DE LIBERTATE:

Durata privării de libertate nu depășește 72 ore. În mare parte, angajații chestionați nu cunosc care este timpul trecut de la momentul reținerii până la momentul plasării în detenția provizorie. La fel, aceștia nu cunosc care este durata aflării reținuților în izolatorul de detenție provizorie. Doar câțiva au reiterat că izolatorul nu funcționează. La fel, aceștia nu cunosc despre numărul deținuților și doar unii au răspuns că nu există nici o persoană. În același timp, unii au afirmat că izolatorul dispune de posibilitatea cazării separate a deținuților și că există toate facilitățile (*apă, canalizare, lumină și ventilare, alimentație de 3 ori pe zi*), chiar dacă mai sus, au relatat că izolatorul este nefuncțional.

D7. ASIGURAREA DREPTURILOR LA REȚINERE A MINORILOR:

IP Glodeni nu dispune de birouri speciale pentru audierea martorilor și reținuților minori. La fel, nu există unitate de psiholog, or psihologul instituției nu poate fi implicat în audierea minorilor. În cazurile de reținere a minorilor, ofițerii solicită asistența specialiștilor din cadrul Direcției protecția socială și a familiei din cadrul APL Glodeni sau la alte servicii. În incinta Judecătorei Drochia, sediul Glodeni este amenajată o cameră specială pentru audierea minorilor.

D8. ASIGURAREA DREPTULUI LA EXAMINARE MEDICALĂ LA REȚINERE:

Din momentul sistării activității Izolatorului de detenție provizorie (2020), unitatea de asistență medicală primară asigurată de către feldcer a fost redusă. Potrivit reprezentanților IP, examinarea medicală a reținuților se realizează la secția unitate primiri urgente din cadrul IMSP Spitalul raional Glodeni, aceștia fiind transportați acolo de câte ori este necesar, sau se solicită 112.

Majoritatea chestionaților au evitat să răspundă la întrebarea dacă există personal medical, care va purcede la examinarea stării fizice a persoanei reținute la momentul intrării și a ieșirii din sediul poliției, iar alte 25% au menționat că există personal medical de urgență. La fel, majoritatea au evitat să răspundă la întrebarea cu referire la persoanele prezente la examinarea medicală, precum și unde are loc examinarea medicală a reținuților. Lipsa răspunsurilor cu privire la garanția fundamentală în ceea ce ține de asigurarea medicală trezește dubii privind realizarea acesteia de facto, fie angajații nu cunosc, or examinarea propriu-zisă are loc la intrarea în izolatorul IP Rîșcani. Nu există vreun registru de evidență a examinărilor medicale ce au avut/ ar fi avut loc în instituție.

Reiterăm că potrivit art. 56 și 57 din Codul european de etică al poliției, unitățile de poliție trebuie să asigure siguranță, sănătate, igienă și hrană corespunzătoare persoanelor încarcerate în perioada în care acestea se află în custodia lor. De asemenea, persoanele private de libertate vor avea dreptul de a beneficia de consultația medicală efectuată de un doctor la alegere, oricând este posibil, precum și de a înștiința o terță persoană cu privire la privarea de libertate și de a avea acces la asistență juridică.

Menționăm că potrivit normelor Comitetului European pentru prevenirea torturii, examinarea medicală a deținuților plasați în custodia poliției reprezintă una din cele trei garanții fundamentale împotriva relelor tratamente. Medicul trebuie să consulte și să examineze fiecare deținut cât de repede posibil după admiterea acestuia în instituție și după aceasta să-l examineze, în caz de necesitate, cu scopul de a descoperi boli fizice sau psihice și a lua toate măsurile necesare; a separa deținuții bănuși de existența unor boli infecțioase sau contagioase; a depista defectele fizice sau psihice care ar putea dăuna procesului de reabilitare și a determina capacitatea fizică de lucru a fiecărui deținut (SMR, Regula 24).

E. INCIDENTE/ABUZURI/ RELE TRATAMENTE

Potrivit **Registrului de evidență a recepționărilor și transmiterii plângerilor, declarațiilor sau altor informații despre pretinse fapte de tortură, tratament inuman sau degradant nr.7219, aprobat prin ordinul nr.77 din 31/12/2013** în 2020 a fost înregistrat un singur caz *de lovire de către polițistul de sector*, despre care a fost anunțat procurorul la 08/08/2020.

F. CONSTATĂRI/ RECOMANDĂRI:

- A. Sistarea activității izolatorului de detenție provizorie al IP Glodeni este binevenită în contextul necoresponderii acestuia cu condițiile minime de detenție;
- B. IP Glodeni urmează să realizeze curățenie generală în subsolul izolatorului și să decidă cu privire la utilizarea spațiilor respective, astfel încât să existe o siguranță că nici o persoană nu va fi plasată vreodată acolo;
- C. Lipsa unei camere de reținere temporară pentru reținuți și/sau audiere creează impedimente în activitatea organului de urmărire penală;
- D. Lipsa unei camere speciale pentru audierea martorilor minori și/sau reținuților minori creează impedimente în asigurarea drepturilor fundamentale ale categoriei respective;
- E. Lipsa unității de psiholog, pedagog creează impedimente în asigurarea drepturilor la reținere pentru minori. Trebuie să existe o procedură clară cu privire la cooperarea cu actorii respectivi din cadrul APL/ sau alte organizații;
- F. Lipsa unui buget pentru traducătorii de limbi străine ar putea crea dificultăți în exercitarea dreptului la interpretare și traducere în cazul reținerii unor persoane străine/ solicitante de azil;
- G. Angajații IP confundă atribuțiile interpretului cu ale traducătorului și invers;
- H. Lipsa feldcerului în cadrul IP Glodeni creează impedimente în asigurarea dreptului la examinare medicală la reținere. În pofida acestuia, reprezentanții IP Glodeni susțin că examinarea medicală are loc în forma mixtă (112 și IP Rîșcani);
- I. Angajații poliției nu cunosc procedura examinării medicale a reținutului, ceea ce creează impresia că acest exercițiu medical nu se respectă;
- J. Lipsa vreunui registru cu privire la examinările medicale la intrare-ieșire în IP Glodeni nu permite aflarea adevărului în acest sens;
- K. De jure, termenul procedural de 3 ore pentru prezentarea temeiurilor de reținere se respectă, deși unii ofițeri susțin că acest termen este unul insuficient și poate dăuna calității actului de reținere, precum și descoperirii faptei, etc.
- L. Audierea reținuților are loc în cabinetele ofițerilor de urmărire penală. Unii angajați riscă cu siguranța individuală la audierea reținuților periculoși. Măsuri de protecție nu sunt;
- M. Confidențialitatea întrevederii cu avocatul nu este asigurată;
- N. Nici avocații și nici reținuți nu contestă reținerea și procesul reținerii;
- O. Lipsa vreunui registru al întrevederilor cu avocații/ alte persoane nu oferă posibilitatea de a afla dacă dreptul la întrevederi confidențiale înainte de audiere se respectă, precum și ora prezentării avocatului, etc;
- P. Majoritatea reținuților nu uzează de dreptul de a păstra tăcerea;
- Q. Reținerea persoanelor în inspectorat nu depășește 3 ore. Persoanele reținute sunt escortate de serviciul detenție și escortă al IP Rîșcani și plasate în izolatorul IP Rîșcani renovat din fonduri europene;

Urmare, a constatărilor în perioada vizitei, conducându-ne de prevederile art.24 a Legii nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul):

PROPUNEM:

- 1) A lua act de constatări și concluziile Raportului de vizită la IP Glodeni din 08 octombrie 2020;
- 2) A plasa raportul pe site pentru informare și remiterea acestuia către IGP și IP Glodeni;
- 3) A include constatări respective în Raportul tematic al Avocatului Poporului, privind situația persoanelor reținute și aflate în custodia poliției.

Executor:

Aladin LOZAN,

consultant, Direcția prevenirea torturii OAP

/ semnat /

Coordonat:

Alexandru ZUBCO,

șef Direcție, Direcția prevenirea torturii OAP

/ semnat /